

§ 97

Dnr 00157/2022

Remiss - Boverkets rapport (2021:25) Elektroniska original och långtidsbevarande av digitala detaljplaner**Sammanfattning**

Staden har blivit tillfrågad av Finansdepartementet att lämna synpunkter på Boverkets rapport Elektroniska original och långtidsbevarande av digitala detaljplaner. Stadsbyggnadsförvaltningen har valt att yttra sig.

Enligt nya regler i PBF (2 kap. 5 a § plan- och byggförordningen 2011:338) åläggs kommuner att från den 1 januari 2022, ta fram detaljplaner utifrån nationellt angivna tekniska specifikationer och föreskrifter för detaljplan och planbeskrivning. Detaljplanerna ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt. Syftet är att skapa förutsättningar för nationellt standardiserade informationsmängder i hela samhällsbyggnadsprocessen. Lagändringen innebär att alla Sveriges kommuner måste ha möjlighet att långtidsbevारा och arkivera digitala original. Boverket ser hur detta kan bli ett problem med tanke på kommunernas olika digitala mognad samt varierade ekonomiska resurser.

Boverket föreslår därför att en statlig myndighet ges ansvaret att skapa en nationell plandatabas som samlar och tillgängliggör kommunens detaljplaner. Kommunens hantering och leverans till databasen säkras genom en reglerad administrativ process. Staten garanterar att planinformationen hanteras säkert och att den kan användas så som det var tänkt när den skapades. Den statliga myndighetens uppdrag blir att löpande utveckla nödvändiga villkor för lagring, långtidsbevarande och tillhandahållande av digitala original samt att garantera att informationen kan eftersökas och användas under hela dess livslängd. Informations-/arkivansvaret delas mellan kommunen och staten: Kommunen ansvarar för ärendet medan staten och i slutändan Riksarkivet ansvarar för lagkraft-handlingen, det digitala originalet.

Alla kostnader för lagring och tillhandahållande ska enligt Boverket tas av den statliga myndigheten. De digitala detaljplanerna kan bevaras långsiktigt utan att det innebär en kostnad för varje enskild kommun i form av införskaffande av specifika systemstöd. Kommunerna får tillgång till den digitala originalplanen via den nationella plandatabasen.

För kommunen innebär förslaget bland annat att system som stödjer den reglerade leveransen till nationell plandatabas måste finnas på plats. Dock försvinner nuvarande administrativa processer med leverans till lantmäterimyndigheten för registrering i fastighetsregistret och lagring i lantmäteriets databas, Arken. Även leveranserna till länsstyrelsen försvinner då behövande myndighet får tillgång till informationen via plandatabasen.

För att genomföra förslaget krävs vissa lagändringar i PBL. Boverkets förslag gäller endast planer som upprättats efter den 31 december 2021.

Stadsbyggnadsförvaltningen är positiv till förslaget om en nationell databas för arkivering av digitala detaljplaner och välkomnar att en statlig myndighet leder och tillhandahåller en samlad lösning. Vidare anser förvaltningen att det är bra om lagstiftningen moderniseras. En digital samhällsbyggnadsprocess skulle i sin helhet gynna medborgare, berörda myndigheter och företag.

Boverket skriver att alla kostnader för långtidsbevarande, tillhandahållande och arkivering av den digitala originalhandlingen ska tas av staten. Stadsbyggnadsförvaltningen anser dock att rapporten är något otydlig avseende vilka insatser som trots allt skulle krävas av kommunen. Förvaltningen önskar att Boverket förtydligar detta för att ge förvaltningen en möjlighet att räkna på kostnader samt få en vidare förståelse för vilka nya kompetenser som behövs i den nya processen.

Som stadsbyggnadsförvaltningen tolkar Boverkets rapport, behöver förvaltningen köpa in tekniska integrationslösningar för att kunna leverera digitala detaljplaner till den nationella plandatabasen. Som marknaden ser ut i dagläget, anser stadsbyggnadsförvaltningen att kommunerna blir beroende av tekniska lösningar från ett fåtal leverantörer, vilket riskerar att medföra höga kostnader.

Boverket skriver i sin rapport, att så länge detaljplanen är giltig ska den finnas tillgänglig i den nationella plandatabasen. Den myndighet som ansvarar för databasen och registret har ansvar för att säkerställa att informationen kan användas och eftersökas under hela informationens livslängd. När planen ändras eller upphör ska den slutarkiveras hos den statliga arkivmyndigheten, Riksarkivet. Stadsbyggnadsförvaltningen vill uppmärksamma Boverket på att informationen i detaljplanen i vissa fall kan ha en mycket omfattande livslängd i jämförelse med annan myndighetsinformation. I Helsingborg finns detaljplaner som varit aktuella i upp mot ett sekel. Kommer den nationella plandatabasen att kunna garantera den digitala informationsmängdens aktualitet och originalstatus under en så lång tidsperiod?

Boverket föreslår ett delat arkivansvar mellan kommun och stat, ett förslag som bygger på tillit till proveniens och teknisk kontroll av autenticitet. Den administrativa processen för att garantera den digitala handlingens originalstatus ska enligt Boverket gå till såhär:

- Den som överför informationen på kommunen identifierar sin behörighet att utföra åtgärden.
- En teknisk kontroll av filen utförs, exempelvis med hjälp av att en så kallad checksumma.
- Checksumman kontrolleras av mottagaren.
- Mottagaren garanterar att inga förändringar skett i filen under eller efter leveransen till databasen.

När informationen är mottagen, kontrollerad och godkänd av den statliga myndigheten övergår ansvaret för informationen i originalhandlingen till staten. Kommunen ansvarar dock för att hålla sin information i den nationella databasen aktuell. Om detaljplanen omfattas av en säkerhets- och/eller

sekretessklassning ska kommunen underrätta förvaltande myndighet om detta. En eventuell sekretessklassning kan innebära att informationen kan kräva auktorisation för att få ta del av den.

Stadsbyggnadsförvaltningen kan inte nog understryka hur viktig en tydlig ansvarsfördelning mellan stat och kommun blir i och med det delade arkivansvaret. Rutiner och ansvarsfördelning bör med jämna mellanrum följas upp för att viktiga steg i processen inte ska falla mellan stolarna.

Sammantaget anser stadsbyggnadsförvaltningen att det är särskilt viktigt att processen får ta den tid som krävs och förvaltningen efterfrågar vägledning och exempel på lösningarna innan förslaget blir tvingande.

Ordförandens förslag

Ordförandens förslag till stadsbyggnadsnämnden är

att anta yttrandet ovan som sitt eget och överlämna det till Finansdepartementet.

Stadsbyggnadsnämnden beslutar

att anta yttrandet ovan som sitt eget och överlämna det till Finansdepartementet.

Beslutet ska skickas till

Finansdepartementet
